

Följande remissvar är författat av svenska djurparksföreningens Veterinär & Transportgrupp samt Forsknings & Utbildningsgrupp.

Generellt är vi positiva till förslaget om nya föreskrifter och allmänna råd om försöksdjursverksamhet. Vi vill samtidigt lyfta fram synpunkter kring kap 2. §22 och §23. Vi anser att insatser som kan undantas från krav på verksamhetstillstånd och etiskt tillstånd för djur som hålls för offentlig förvisning bör utvidgas till att innefatta provtagning av blod, hår/fjädrar och urin under pågående sövning eller genom träning för frivillig provtagning. Detta för att minska administration och kostnader till förmån för väsentligt ökade möjligheter för svenska djurparker att bidra till viktig forskning.

Djurparker har idag ett tydligt uppdrag att arbeta med forskning kring de arter vi håller för offentlig förevisning. Detta finns uttryckt i svensk lagstiftning genom artskyddsförordningen § 49 som i dessa delar är en implementering av EU:s zoodirektiv (Directive 1999/22/EC).

Ett centralt bidrag till forskning är uppbyggnaden av värdefulla biobanker, inte minst den Europeiska djurparksföreningens biobank, något som alla svenska djurparker kan arbeta med. Biobanker möjliggör framtida forskning utan att djurindivider då behöver påföras extra provtagningar (lidande) i samband med varje godkänt forskningsprojekt. Därför finns det, vid sidan av dess vetenskapliga värde, också ett argument för att biobanker bidrar till minskat lidande över tid. Uppbyggnaden möjliggörs emellertid i stor utsträckning av att extra provtagning kan ske i samband med att andra insatser redan genomförs.

Vi anser därför att blodprovstagning, urinprovstagning och hår/fjädrerprovstagning i samband med att djurindivider redan påförs en veterinär intervention av andra skäl bör kunna ske utan krav på verksamhetstillstånd och etiskt tillstånd. Lidandet som dessa provtagningar innebär för djurindividen är i grunden kortvarigt och av låg intensitet och när det dessutom genomförs under sövning eller genom frivillig träning där djuren själva har kontroll över situationen blir lidandet att anse som än mer marginellt.

Se följande exempel för mer detaljer:

Provtagning vid sövning

När djur i svenska djurparker sövs så är det i grunden för sjukdomsövervakning, antingen internt eller inför en export. De här situationerna uppstår relativt sällan och det finns ett stort värde i att då också kunna ta blodprov, hår/fjäderprov eller urinprov för framtida forskningsändamål. I tillägg till att dessa provtagningar endast innebär kortvarigt lidande med låg intensitet har djur som sövs dessutom adekvat smärtlindring och nedsatt smärtsensation, i många fall till den grad att det anses vara kirurgisk anestesi.

Provtagning vid frivillig träning

Djurparker jobbar idag aktivt med träning av sina djur genom positiv förstärkning. Träningen har i grunden ett medicinskt syfte och innebär att man kan undvika stressen som en sövning innebär när många av våra djur i stället frivilligt går att provta för blod, hår/fjädrar och urin vid behov av sjukdomsövervakning. Till skillnad från en sövning finns ingen smärtlindring eller nedsatt smärtsensation, men djuret har i stället själv valet att inte delta om obehaget upplevs för stort. Ett extra blodprov eller hår/fjäderprov innebär även här endast kortvarigt, lågintensivt lidande som individen dessutom själv har kontrollen över och kan avsluta när som helst. Urinprov kan hos vissa arter och individer tränas på signal.

Sammanfattning

Vi anser att provtagning för blod, hår/fjädrar och urin i samband med sövning eller frivillig träning för redan pågående sjukdomsövervakning kan ske utan krav på verksamhetstillstånd och etiskt tillstånd.

Under kap 2. §22 och §23 villkoras samtidigt undantag från krav på verksamhetstillstånd och etiskt tillstånd med att djuret inte får:

a) Utsättas för – "Kirurgiskt ingrepp, insprutning, blodavtappning eller andra former av penetration av huden eller slemhinnorna"

b) Utsättas för - "Andra åtgärder som kan medföra lidande för djuren".

Kopplat till detta undrar vi:

Är blodavtappning för forskningsändamål i samband med sövning och frivillig träning möjligt utan krav på verksamhetstillstånd och etiskt tillstånd?

Kan djurparkernas veterinärer och zoologer anses ha rätt kompetens för att avgöra vad som är ett lidande för djuren kopplat till provtagning för urin och hår/fjädrar?